

центри мають налагодити тісну взаємодію з міжнародною мережею подібних організацій. Залучення професійної спільноти до цього процесу є обов'язковим кроком.

Отже, забезпечення безпеки особистості в умовах глобалізації має мати комплексний підхід у всіх сферах життєдіяльності людини, і забезпечуватися на загальнодержавному рівні.

Список використаної літератури

1. Дзьобань О. П. Національна безпека України: концептуальні засади та світоглядний сенс / О. П. Дзьобань. – Х. : Майдан, 2007. – 283 с
2. Закон України «Про основи національної безпеки України». – К. : Парлам. вид-во, 2003. 78 с. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=964-15>.
3. Пасічний Р. Національна безпека України в епоху глобалізації // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку, – 2012р. – випуск 24. – ст. 108–112.
4. Роцин С. К. Психологическая безопасность: новый подход к безопасности человека, общества и государства / С. К. Роцин, В. А. Соснин. – М. : Рос. монитор, 1995. – № 6. – Режим доступа : <http://www.bookap.by.ru/psywar/grachev/gl6.shtml>
5. Циба В.Т. Соціологія особистості: системний підхід / В. Т. Циба. – К. : МАУП, 2000. – 152 с.
6. Чуйко З. Д. Фактори забезпечення національної безпеки України в контексті інтеграції та глобалізації // З. Д. Чуйко. наук.стаття. – 2010 р.

ЗАЛІЗНИЦЯ – ЗОНА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ, ЯКА ПРИВАБЛЮЄ ЕКСТРЕМАЛІВ

*Лубко С. П.
м. Полтава*

Анотація. У статті розглянуто положення Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порушень правил користування залізничним транспортом. Проведено аналіз та статистичне спостереження подібних фактів в країнах Європи та далекого зарубіжжя. Акцентовано увагу на небезпеці, яка прихована за забавками неповнолітніх. Викладено методичні рекомендації відносно організації дозвілля дітей та підлітків.

Ключові слова: залізниця, зачепінг, зачепери, трейн-серфінг, трейнхоп, андервогонрайдинг, графіті.

З усіх видів транспорту залізничний вважається найбільш безпечним. Але й на залізниці трапляється всіяке. «До біди багато не треба» – цю народну мудрість, як правило, згадують тоді, коли щось трапиться, бо поспіх на секунди робить біду на роки.

Залізниця – це зона підвищеної небезпеки, і працівники залізниці це розуміють, а от сторонні особи не хочуть цього усвідомлювати, тому і переходять колії у невстановлених місцях. Пам'ятайте, що ні в якому випадку не можна переходити колію під вагонами потягу і в негабаритних місцях під час проходження поїзда.

Та чомусь громадяни постійно не усвідомлюють важливість цієї фрази і не дотримуються простих правил безпеки життєдіяльності. Чому люди не цінують своє життя? Трагедії, які трапились на залізничних коліях, призводять до загибелі, є з тяжкими наслідками, в більшості випадків – з інвалідністю.

Не усвідомлюємо ми і того, наскільки небезпечними є перебування на сталевих магістралях у невстановлених місцях. Сумна статистика постійно нагадує про велику кількість загиблих на залізничних коліях, а також від високої напруги.

Нині особливою популярністю користуються залізничні колії та залізничні спорудження у підлітків та молоді. Сучасна молодь все активніше захоплюється екстремальними видами спорту. Це і мотогонки, стрибки з парашутом, паркур тощо. А особливої актуальності останнім часом набуває нове хобі серед підлітків – так званий *зачепінг*.

Якщо казати коротко, зачепінг (зацепінг, трейнсерфінг) – це проїзд у таких місцях, які до цього не пристосовані.

Зачепери (так називають себе прихильники екстремального катання) їздять не всередині вагона, а із зовнішнього його боку, на автозчехах вагонів, на поручнях і підніжках, на гальмівних майданчиках, міжвагонних буферах, на дахах потягів, у відкритих кузовах вантажних вагонів тощо.

Самі зачепери відносяться до цього заняття як до розваги чи способу безкоштовної поїздки.

Такий спосіб пересування не є чимось новим, адже ще до появи перших залізниць вже існувало явище проїзду на транспорті ззовні. І слід зазначити, що в 19 столітті такий проїзд у багатьох країнах не вважався порушенням.

У наші дні через надзвичайне переповнення поїздів зачепінг поширений у деяких країнах Південної і Південно-Східної Азії та Африки. Є й такі закордонні залізниці, де екстремальний спосіб пересування на транспорті – це звичайне явище, воно має легальний статус та інколи використовується як атракціон для туристів. У тих країнах, де зачепінг заборонено правилами користування, він існує як екстремальне молодіжне хобі або ж як спосіб безкоштовного проїзду.

З європейських країн найбільш масового поширення зачепінг набув у Росії в Московській та Ленінградській областях, в Україні – на Київщині. Особливого розмаху досяг цей рух у нашій столиці, адже у розпорядженні зачеперів і метрополітен, і міські електрички, і приміські електропоїзди. Зачепери, як правило, завчасно домовляються про зустріч через соціальні мережі, знімають свої трюки і розміщують в мережі Internet.

Найбільше зачепінг поширений на приміських електропоїздах. Але є ще ціла низка інших більш небезпечних його видів. Сюди відносять метро-серфінг – катання на поїзді метрополітену, трейнхоп – їзда вантажних поїздах, андервагонрайдінг – проїзд під вагоном, зазвичай, на вагонних візках. Можна сказати, що фантазії зачеперів немає меж, бо ж вони катаються на дзеркалах, вікнах, збоку на дверях вагона; між вагонами; на передньому торці головного вагона чи задньому торці хвостового вагона тощо. І кожен із способів екстремального пересування має свою назву та ступінь небезпеки. Часто причиною травмувань дітей та навіть їх смертей стає захоплення «графіті», після чого, зазвичай, слідує так звана фотосесія на фоні створення своїх «шедеврів».

Але прикро, що самі зачепери не усвідомлюють небезпеки такого виду розваг. Адже існує ймовірність падіння з рухомого потягу і травмування чи навіть загибелі любителів цього хобі.

Та, мабуть, і не кожний знає, що напруга на контактній рейці становить 825 вольт. А щоб отримати ураження струмом на залізниці, не обов'язково хапатися за дроти. Залізнична електродуга за різних погодних умов може вразити на відстані до двох метрів.

Тому вживаються заходи щодо перешкодження таким екстремальним розвагам молоді. В Україні зачепінг на залізницях загального користування карається штрафом у розмірі від 7 до 15 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (від 119 до 255 гривень) – ст. 109 Кодексу України про адміністративні правопорушення. А на батьків, діти яких не досягли 16 років, складається адміністративний протокол (ст. 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення) за невиконання ними обов'язків щодо виховання своїх дітей. Для прикладу, у Німеччині, на відміну від України, на особу, яка займається зачепінгом можуть накласти штраф до 50 тис. євро.

Нерідко засоби масової інформації повідомляють не тільки про факти отримання тяжких травм палкими прихильниками екстремальних поїздок, але й про випадки загибелі зачеперів.

Так, у березні цього року на залізниці м. Вінниці зазнали тяжких травм два школярі, а 11 квітня у київському метро на залізничній станції «Дарниця» загинув 16-

річний зачепер. І такі випадки непоодинокі.

З огляду на широкий розмах цього молодіжного руху батьки та педагогічні працівники повинні володіти інформацією щодо небезпеки захоплення дітей цим видом розваг і проводити профілактичні бесіди.

Пам'ятайте: діти – наше майбутнє. Виховуйте своїх дітей так, щоб з маленького віку кожний українець пам'ятав про небезпеку знаходження на залізничних коліях. Захоплюйте дітей новими цікавими проєктами, змістовним дозвіллям, щоб у них не з'являлося вільного часу для пустошів, які можуть закінчитися фатально.

Список використаної літератури

1. Грицюк Л. А., Киратасва М. І. Безпека життєдіяльності дітей та підлітків. – Кам'янець-Подільський, 2013.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 54-ІХ від 11.09.2019 року (зі змінами).
3. Редько Т. М. Проблема збереження здоров'я молоді на сучасному етапі розвитку системи виховної роботи / Т. М. Редько // 2015. – С. 42–44.
4. Семенович А., Богданович Л. Небезпека на залізниці. Безпека життєдіяльності. 2019. № 9. С. 31–32.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ У ПЕДАГОГІЧНИХ УСТАНОВАХ

*Ищенко М. Ю.
м. Полтава*

Анотація. Одним із важливих факторів роботи в навчальних закладах є безпека праці, тому важливо щоб кожен суб'єкт освітньої ланки проводив злагоджену роботу. В даній статті висвітленні основні нормативно правові документи в сфері безпеки праці, а також окреслено напрями охорони праці в навчальних закладах.

Ключові слова: безпека праці, безпека життєдіяльності, безпечна техніка, безпечна поведінка людини, навчальні заклади.

Постановка проблеми. Важливим завданням для працівників педагогічних установ є організація безпеки, та створення сприятливих умов для навчання дошкільнят, учнів, студентів. Система навчання з питань охорони праці в Україні регламентується Законом України «Про охорону праці», наказом Міністерства освіти і науки України «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України», «Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань із питань охорони праці»

Аналіз попередніх досліджень. Пошуком ефективних механізмів розвитку охорони праці та безпеки життєдіяльності опікуються науковці М. Астахова, Т. Павленко. Питання методики проведення лекцій з охорони праці розглядається у працях Р. Сабарно, А. Саркісова, Я. Семчук, О. Малишевської, Р. Борисюк, О. Гавриленко та ін.

Мета статті полягає окресленні основних напрямів безпеки праці в навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

У процесі історичного розвитку виробництва завжди існувала необхідність у попередженні травматизму, у забезпеченні безпечних умов праці. Ця необхідність призводила до послідовного накопичення знань з охорони праці, що призвело з часом